

ORTO

POSLOUCHÁŠ MĚ?

STUDENTSKÝ ČASOPIS

Na co se můžeš těšit?

Rozhovor s Davidem Kuprem

Autorská tvorba

Kresby a malby

ÚVODNÍK

„Posloucháš mě?“ Tahle otázka zaznívá častěji, než si možná připouštíme. Ať už jde o naléhavé volání sourozence, který chce pomoci s úkolem, kamaráda, který se nám snaží sdělit něco důležitého, nebo tiché šeptání našeho vlastního srdce, když se nám snaží připomenout, co opravdu potřebujeme.

V době, kdy je svět plný ruchu, obrazovek, notifikací a nekonečných seznamů úkolů, se poslouchání stává uměním. Ale opravdu poslouchat znamená něco víc než jen slyšet slova. Je to o naslouchání srdcem, o pochopení, co je skryto za každým tónem hlasu, mezi každou větou.

Zastavme se a ptejme se sami sebe. Kolik z nás se opravdu umí ponořit do ticha a vnímat, co nám říkají ti kolem nás?

Tohle číslo je věnováno právě poslouchání. Chceme vám připomenout, že opravdové spojení vzniká, když dáme druhým i sobě tu největší pozornost. Když posloucháme nejen slova, ale i to, co zůstává nevyřčeno. Tak se zastavte. Pusťte ruch světa na chvíli k ledu. A poslouvejte. Možná uslyšíte něco, co jste dlouho přehlíželi.

Michaela Olivová
Časopis OrTo

ERNEST HEMMINGWAY
„Když lidé mluví,
poslouvejte. Většina
lidí nikdy
neposlouchá.“

O NÁS

Jak začít? Řekla bych, že jsme parta kreativních studentů, přátel, kteří se na svět kolem sebe rádi koukají uměleckýma očima. Každý z nás jsme jiný, každý z nás vidí svět trochu jinak, a v tom je ta krása.

Když jsem před lety přišla do OrTa, bylo nás sotva šest aktivních. Teď, po dvou letech, máme skvělou redakci se 30 členy a myslím, že se nám daří dělat vážně plná čísla se spoustou autorské tvorby, fotek, kreseb, básní, maleb, rozhovorů či zajímavých článků.

Myslím, že pro nás OrTo není jen obyčejný školní časopis. Každý text, kresba, fotka, báseň v sobě skrývá tolik z nás, tolik citu, krásy, lásky, neštěstí, smutku a radosti. Není to jen tak nějaký časopis. Pro nás je to naše mistrovské dílo, které jde přímo od srdce. Je to časopis pro Vás, ale i pro nás, abychom se k němu jednou mohli vrátit a prožít si znovu ty kouzelné chvíle. Pojdte si je prožít s námi, dokud to jde.

Chceš se o nás dozvědět víc? Sleduj nás na sítích!

orto_gjo

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO

Naše redakce jmenovitě:

Adam Matoušek
Adele Bečvářová
Adéla Černá
Amy Gaphar
Aneta Hejdová
Aneta Kolovecká
Anežka Holá
Anna Raimundová
Barbora Bečvářová
Barbora Hejtmanková
Barbora Marysková
Daniela Miková
Ema Polnická
Eva Kůsová
Eliška Mutlová
František Žaloudek
Jonáš Chalupa
Kamila Kolářová
Karolína Jůnová
Martina Pexová
Michaela Olivová
Nela Janečková
Nella Hlebová
Petr Bartoš
Radka Macháčková
Sabina Bourková
Sofia Kyslytska
Štěpán Stef Hadrovský
Tereza Skalová
Tomáš Kováč
Zuzana Musilová

Co v tomto čísle najdeš?

— 07

ROZHOVOR S DAVIDEM
KUPREM

Adam Matoušek, Nela Janečková

— 15

ROZHOVOR S MGR. MARTINOU
VRBICKOU

František Žaloudek

— 17

TRUMP VYHRÁL. CO TEĎ?

Jonáš Chalupa

— 21

"ARE YOU LISTENING TO ME?"

Kyslytska Sofi

— 23

SMRT DEMOKRACIE, ANEB
VZPOMÍNKA NA BUDOUCNOST

Jonáš Chalupa

— 24

NASLOUCHÁM TI OČIMA

Hélianthe

— 26

NESNÁŠÍM, JAK ZNÍ MOJE SLOVA

Nella Hlebová

— 29

KRÁM SVOBODY

Ondřej Bětik

— 31

TIME

BB

— 32

VOKATIV

Vulpes Macrotis

— 33

VTEŘINA

Petr Bartoš

— 34

ZATMĚNÍ

Ta osoba

— 35

POSLOUCHÁŠ SE?

Aneta Neprašová

— 36

POSLOUCHÁŠ MĚ JEŠTĚ?

Rudý Ďáblík

— 37

HLAS

Rudý Ďáblík

ROZHOVOR S DAVIDEM KUPREM

ADAM MATOUŠEK, NELA JANEČKOVÁ

✦ Jak to již bývá zvykem, tak každý nový učitel bývá vyslýchán v našem časopisu. Tudíž bychom vám rádi představili nového učitele Davida Kupra z jiné perspektivy než z té, kterou znáte. Připravili jsme si pro něj několik otázek jak ohledně naší školy, tak o jeho životě či studích. Přejeme vám příjemné čtení.

Co vás vedlo k tomu být pedagogem?

Již na gymplu jsem se chtěl věnovat zeměpisu a dějepisu a chtěl jsem se opravdu věnovat oběma těmto předmětům najednou. Nejsnazší cesta, jak je studovat dohromady a zároveň vědět, že se uplatním na trhu, byla studovat pedág.

Chtěl jste učit již od dětství?

Ne, vůbec jsem o tom v dětství neuvažoval. Když jsem byl malý, tak bratranec byl automechanik a opravoval auta, tudíž jsem chtěl být tím. Pak jsem ale zjistil, že jsem naprosto neschopný a že v životě tím nebudu. Poté jsem chtěl být tím, co jsem viděl kolem sebe, takže psycholog, ekonom a až pak někdy ve druháku nebo třetáku učitelem.

Jaký byl váš první den jako učitel na tomto gymnáziu? Jaké jste měli pocity, když jste poprvé vstoupil do třídy?

Byl jsem strašně nervózní a bylo to takové: „Tak je to tady, děj se vůle boží a hlavně to přežít, teď už nemůžeš utéct.“ Byl jsem tedy opravdu nervózní celý první týden. Bylo to úplně zbytečné, ale u mě to jinak nelze.

Jak byste popsal svůj učitelský styl? Jste spíše přísný, nebo dáváte přednost uvolněnějšímu přístupu?

Mám pocit, že jsem, doufám, mírný. Mám pocit, že až moc. Občas ale slyším, že toho chci hodně. Jedu si to své, abych se v tom cítil komfortně.

Proč zrovna GJO?

Chodil jsem sem kvůli tomu, že o kolínském gymnáziu se říkalo, že je zaměřen spíše na matematiku a fyziku a ani jedno nebylo to, co by mě životně bralo. O tomto gymplu se říkalo, že je více humanitní. Jako student jsem se rozhodl, že se sem chci vrátit, abych navázal kontakt s dalšími studenty. Bylo to také z důvodu, že to tu je velmi přátelské, moderní a studentům otevřené.

Kdybyste mohl zavést do školního systému nějakou změnu, co by to bylo?

Je to utopistická představa, ale mně by se líbilo, kdyby jeden den z celého týdne byl distanční, tudíž by studenti mohli na víkend odjet na chaty a zároveň i ti učitelé. Ta výuka by tedy probíhala tou internetovou formou, takže bych mohl učit například z chalupy a vy byste mohli být tam, kde byste opravdu chtěli být. To mi teda přijde zajímavé.

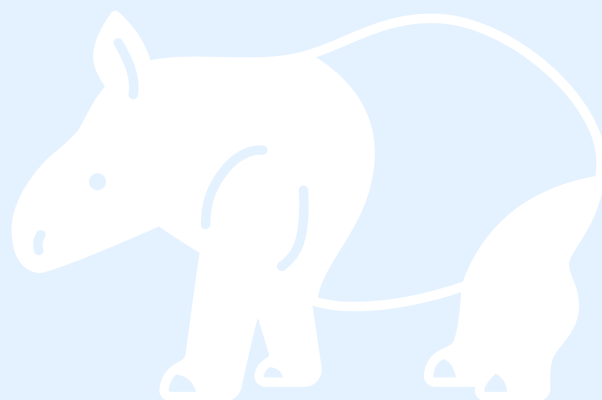
Z jakého důvodu máte všude tapíry?

Je to vaše oblíbené zvíře a proč?

Jednak proto, že nikdo nic o tapírech neví. Je to zvíře, které mnoho lidí ani nepoznává, a už vůbec neví, co dělá a tak. Ale proč? Protože to původně byla sázka. Jestli znáte Teorii velkého třesku, tam se hraje „kámen–nůžky–papír–tapír–Spock“ a my jsme v kině během reklam hráli několik kombinací této hry, takže nám vyšlo, že tapír papá papír.

Byl z toho hec, že pokud někdy z tohoto napíšu básnickou sbírku, tak ji pojmenuju „Tapír papá papír“ a zároveň jsem si řekl, že jestli z toho někdy něco napíšu, tak si to nechám vytetovat, aby to se mnou existovalo dále. Sbírkou jsem tedy napsal, a tak jsem si to na sebe musel nechat vytetovat a zjistil jsem, že je to skvělé, a od té doby si ho nechávám tetovat.

Jakým způsobem relaxujete po náročném dni? Máte nějaké speciální koníčky?

Speciální koníček asi úplně nemám, zmínil bych lezectví, ale takové to bez jištění na nízkých stěnách. To mě baví, ale mám pocit, že to v této době dělá více lidí. Hraju také squash asi 15 let. Dříve jsem také hrál šipky. Nejvíce ale asi relaxuji u knížek.

Existuje nějaký předmět, který byste si přál učit, ale zatím nemáte příležitost?

To je komplikovanější. Nejradši bych učil filozofii, ale zároveň bych tu filozofii musel sám velmi dobře umět, což ještě bohužel není. Takže ne že bych neměl příležitost, ale spíše se to já sám musím nejdříve naučit, a to by mě fakt opravdu bavilo. Jinak vše, co bych chtěl učit, jsem již učil nebo učím.

Jak vás zde ostatní pedagogové přijali?

Přijali mě hezky a mile a bylo to občas takové to vzpomínání jako: „No, já jsem tě učil/a,“ „Vítej zpátky,“ a podobné. Bylo to opravdu milé přijetí. Trošičku z mé strany nostalgické, jelikož jsem si říkal, že jsem ty lidi po deseti letech viděl znova, ale tentokrát z jiné perspektivy.

S jakým kolegou si nejvíce rozumíte?

To je těžké hodnotit, jelikož je člověk uzavřený v tom kabinetu. Takže si asi nejvíce rozumím s panem Provazem a paní Gembiczskou, jelikož se s nimi vidím nejvíce a máme společný humanitní zájem a předměty.

V kolika jste si nechal udělat první tetování?

Myslím, že v pětadvaceti nebo šestadvaceti.

Kam byste se chtěl podívat?

První myšlenka je, že nikam, což je od geografa hrozné. Je to z důvodu, že cestování není ekologické, ale kdyby to šlo bez emisí, tak bych se rád podíval do Kanady nebo do Skandinávie. Kdybych mohl, tak bych se i rád podíval do Ruska nebo do Nigérie, ale bohužel nejsem zas tak dobrodružný, abych se někam tam vydal, jelikož je to tam nebezpečné. Cestování mám rád ne kvůli těm budovám, přírodě a tak, ale hlavně kvůli té komunikaci s ostatními lidmi, to je pro mě nejdůležitější.

Učil jste někde předtím? Případně kde?

Ještě, než jsem učil, jsem dělal asi rok a půl asistenta v Brně na základce v páté a šesté třídě. Poté již šestým rokem učím na 6. ZŠ v Kolíně, tam ještě do teď učím v úterky.

Jak vypadá váš život mimo školu?

Nevím, asi nudně. Hodně ještě studuji a snažím se hodně číst. Ale je to takový život, že dojdu domů, musím udělat takové ty věci, co lidé musí dělat, nakoupit, vyprat, umýt nádobí apod., navštívit rodinu, splnit povinnosti do práce a do školy. Popřípadě si něco zahrát či přečíst. Takže takový ten normální život, bohužel nejsem po nocích Supermanem.

Jaký máte vztah ke Kutné Hoře?

Mám ji velmi moc rád a velmi rád se sem vracím, jelikož mě toto město nikdy neomrzelo například tou atmosférou. Již když jsem zde studoval, tak se mi zde líbilo a teď, když se sem vracím a procházím kolem Barbory či Jezuitské koleje, tak je to prostě super. Například v kontrastu s Kolínem je to opravdu úplně něco jiného.

Jaký máte názor na časopis OrTo?

Je to skvělé a úplně úžasné. Nedávno jsem procházel nějaká čísla, abych se na to připravil a jednak jsem fascinovaný, kolik talentů tu vlastně je, kolik lidí umí malovat, kolik lidí umí psát a kolik lidí je tu tvořivých, a ještě k tomu se to nebojí ukázat, jelikož je hodně lidí, co něco umí, ale nechtějí to pustit ven, což tady vlastně neplatí. Líbí se mi, že to je tu velká komunita, a ne například jen jednotlivci. Ta úroveň je skvělá jak graficky, tak obsahově.

Jaké jiné povolání byste si vybral, kdybyste nemohl být učitelem?

Kdybych se nemusel dívat na peníze, tak bych velmi rád vlastnil antikvariát či knihkupectví, tudíž bych strašně rád pracoval s knihami. Nejraději bych prodával knihy, co mám rád, ale to by bohužel nešlo. Nebo by se mi líbilo pracovat či dobrovolničit se zvířaty nebo v nějaké neziskovce.

Jakým jste byl studentem?

Strašně špatným, úplně neuvěřitelně. Nebo takhle – na gymplu tragickým. Věnoval jsem se svým předmětům – zeměpis, dějiny, ZSV – a ten zbytek jsem tak jako laxně odkládal na neurčito a naučil jsem se vlastně učit a studovat až jako na výšce. A tam si myslím, že jsem byl dobrým studentem, že tam se to překlopilo a že ta laxnost toho gymplu jako zmizela a na té výšce jsem se třeba 40 hodin týdně učil. Takže tam to jako šlo, ale na gymplu jsem byl horší. Na výšce jsem studoval zeměpis a dějiny a zároveň i občanku, nyní ještě studuji český jazyk a literaturu.

Kdybyste mohl jeden den strávit s jakoukoli historickou osobností, kdo by to byl a proč?

Napadá mě Sokrates, Komenský, Masaryk a ostatní takoví velikáni. Ale s nimi bych si neměl co říct, jelikož každý z nich vyrůstal v jiné době. Takže kdybych se mohl s někým setkat, tak bych se rád setkal s Erasmem Kohákem. To byl filozof, který umřel před čtyřmi lety a kterého jsem bohužel osobně nikdy nepotkal. Byl také skautem. Jeho knihy změnily můj pohled na mnoho věcí, například pohled na demokracii, pohled člověka k přírodě. Nejraději bych pobyl v přítomnosti jeho přemýšlení.

Jak velký je rozdíl mezi gymnáziem a vysokou školou?

Nejkratší odpověď by byla, že velký. Jdete do prostředí, které je jednak méně osobní, jelikož jste spíše číslem. Na gymnáziu jste totiž jedním z masy, které se na tuto školu dostalo jakýmsi sítem, jakmile byste neprošli, tak byste byli anonymem, co prostě zmizí v tom davu a jakmile projdete, tak se utváříte nejen jako spolužák, ale i jako student ve vztahu k učiteli. Zde procházíte širokým vzděláním a na té výšce již máte dané zaměření, které je mnohem užší. Je to tedy naprosto jiné prostředí, společnost, ve které se úplně jinak funguje.

Co byste na naší škole změnil a proč?

Nezměnil bych nic, přijde mi, že to zde funguje velmi dobře. Jediné, co si myslím, že je lepší, je pracovat v menších skupinách, jelikož tam lze rozvést diskusi, což ve třídě, kde je 30 žáků, bohužel nejde. Ty předměty, co učím já se úplně rozdělit nedají, jelikož jsou dále rozvíteny do seminářů, kde se to již více řešit dá.

Jaký je Váš životní cíl?

Mám dva životní cíle. Profesor Sokol, filozof, v jednom rozhovoru řekl, že přečetl 3000 knih. Já si na to řekl, že to je opravdu dobré, že bych to chtěl také. Nyní jsem okolo 1000 knih. Ten druhý je trochu abstraktnější, a to je za sebou zanechat více dobra než zla. To jsou asi jediné dva cíle, co mám.

Máte nějaké životní motto nebo myšlenku, kterou byste chtěl předat studentům?

Asi to, co ve mně rozhoduje nejvíce, je myšlenka od francouzského existenciálního spisovatele Alberta Camuse. Ten v knize *Mor* napsal, že na světě existují oběti a pohromy a my, pokud je možno, se máme vyhnout pohromám a zůstat na straně obětí. Takže to je takové motto, co se mi opravdu líbí, i když je to rozporuplná postava osobně, ale tohle bylo dobré.

Jaký je váš oblíbený hudební žánr, film nebo kniha, kterou byste doporučil studentům?

Mou oblíbenou knihou je *Sto roků samoty* od Gabriela Garcíe Márqueze, držitele Nobelovy ceny za literaturu a zároveň mým nejoblíbenějším spisovatelem, který je sice jako osobnost kontroverzní, jelikož podporoval různé diktátory. Tuto knihu máte dokonce v povinné četbě z literatury. Moje oblíbená trojka filmů je nyní *Gran Torino*, *Watchmeni* a *V jako Vendeta*. Mým hudebním žánrem je od punku po metal, přes rock, folk až po country, jelikož jsem skaut. Má oblíbená kapela je *Prohrála v kartách*, která již bohužel roky neexistuje.

ROZHOVOR S MGR. MARTINOU VRBICKOU

FRANTIŠEK ŽALOUDEK

Milí čtenáři, jako další jsem si vybral Martinu, která je ředitelkou doučovacího centra SOVA už od jeho vzniku. Martina má spoustu zkušeností s vedením, ale taky má zkušenosti s učením.

Na jaké škole jsi tedy začínala se svým vzděláním? Myslím tím základku.

No, já pocházím z Čáslavi, je to moje rodiště, chodila jsem tady do základní školy Na Náměstí a potom, protože nás učitelé dobře připravovali a motivovali, jsem pokračovala na gymnázium. Takže jsem pak od dvanácti let chodila na víceletý gympl.

Vím tedy, že jsi šla na gymnázium do Čáslavi, máš nějaké vzpomínky, o které se podělíš?

Mně se třeba nesmírně líbí, že už paní učitelka, která mě učila tady na Čeplově ve školce, pro mě byla inspirací a takovým vzorem, že mě motivovala ke studiu pedagogiky. Snad už v mateřské školce jsem měla v hlavě myšlenku, že se chci starat o děti a posouvat je dál v životě.

Měli jste na škole nějakého neoblíbeného učitele nebo jak se to říká „postracha“?

No tak byli lidé, kteří nebyli naladěni stejně jako já, ale myslím si, že i tyhle špatné zkušenosti jsou důležité, protože na takové lidi narážíme v životě vždycky. S každým si prostě vždy úplně nesesdeme. Ale každá nepříjemná zkušenost nás dělá silnějšími. Je potřeba se prostě na negativní zkušenosti dívat z jiné stránky. Prostě, co nás nezabije, to nás posílí. I špatné zkušenosti jsou důležité a posouvají nás dál.

Po gymnáziu jsi se vydala na cestu dál, ale kam? Na jakou vysokou školu jsi potom pokračovala?

Pokračovala jsem do Hradce Králové, kde jsem se věnovala učitelství pro první stupeň a lákala mě speciální pedagogika a především náprava SPU (Specifické Poruchy Učení).

Ted' máš dvě děti a jsi ředitelkou Sovy. Má tvoje povolání nějaké omezení třeba oproti jiným?

Ano, má to samozřejmě nějaké nevýhody. Těžko odděluji práci od osobního života. Některé příběhy svých klientů příliš řeším a někdy mě to trápí.

Na závěr bych vás chtěl pozvat do doučovacího centra Sova, protože jsou tam úžasní učitelé, kteří věci umí vysvětlit. Mám vlastní zkušenost, připravoval jsem se tam na přijímačky.

TRUMP VYHRÁL. CO TEĎ?

JONÁŠ CHALUPA

Donald Trump vyhrál. Ať se nám to líbí, nebo ne, je to tak. V tomto článku bych se rád podíval na to, co to pro USA znamená, jak se Trumpovo druhé volební období bude lišit od prvního a jak to ovlivní nás v Evropě. Předtím, než začnete číst, bych rád upozornil na to, že tento text není přes moji snahu úplně nestranný.

Začal bych vysvětlením důležitých pojmů, které se v textu nacházejí:

- **Kongres** – americký parlament, obsahuje horní komoru (Senát) a dolní komoru (House)
- **Nejvyšší soud** – nejvyšší justiční těleso Spojených států
- **Projekt 2025** – Trumpův volební plán (oficiálně potvrzen nebyl, ale mnoho osobností z Trumpovy nynější vlády prohlásilo že “konečně mohou přestat skrývat zapojení tohoto plánu”)

Trumpovy soudní spory

Odsouzen za třicet čtyři zločinů, čelí trestnímu stíhání za zasahování do federálních voleb, voleb Georgie a uchovávání oficiálních dokumentů.

Co se stane s těmito soudními spory?

Za zločiny, ze kterých byl již odsouzen, mu kvůli jeho znovuzvolení nebude udělen trest (resp. je odložen na dobu neurčitou).

Obžalobu ze dvou federálních zločinů (zasahování do federálních voleb a uchovávání oficiálních dokumentů) vede speciální prokurátor ministerstva spravedlnosti Jack Smith, který ale může pokračovat pouze do Trumpovy inaugurace, po které se stane prezidentem a prezidenta již není možné soudit. Stejně tak pravděpodobně dopadne soudní spor v Georgii o zasahování do jejich voleb.

Co ještě více nahrává Trumpovi v obou těchto sporech, je rozhodnutí Nejvyššího soudu z tohoto roku, které mu v podstatě udělilo absolutní imunitu.

Ekonomika

Po oznámení Trumpovy výhry vystoupaly americké akcie na rekordní hodnoty. Zůstane ale ekonomická situace takto pozitivní?

Pravděpodobně ne. Akcie stouply, protože se očekává, že Trump sníží korporátní daně, což přinese pouze krátkodobý ekonomický růst.

Jeden z hlavních bodů Trumpova ekonomického plánu jsou tarify neboli cla. Pro to, aby je uvalil, nepotřebuje souhlas kongresu, což je pro něj velice výhodné. Říká, že se tím vyřeší inflace a „znovu oživí“ americká ekonomika. Většina ekonomů má jiný názor.

Tarify mají podle nich vést k větší inflaci, protože se stanou v podstatě „daní“, kterou budou muset zaplatit konzumenti. Trump také nabyl přesvědčení, že tarify budou motivovat americké společnosti, aby vyráběly víc lokálně – to však může být v mnoha případech nemožné, protože například kakao v Maine „prostě nevyroste“.

Co ale ekonomové považují za nejhorší bod jeho programu, jsou masové deportace imigrantů. Bude to vyžadovat obrovské investice do policie a také to připraví Ameriku o pětinu pracovní síly (v roce 2024 bylo 19 % pracující populace neamerického původu).

Vláda

Mimo to, že republikáni vyhráli křeslo prezidenta, vyhráli i tzv. „vládní trifektu“. To znamená, že vyhráli jak parlamentní komoru dolní, tak i horní, a zároveň prezidenta. Co to znamená? V podstatě to Trumpovi dává ničím nebráněnou moc, může vytvářet a upravovat zákony tak, jak bude chtít. Ovládá veškerou výkonnou a zákonodárnou moc.

Teď byste si asi řekli: „Ještě že je právní moc samostatná.“ Jenže ejhle, ona není.

V minulém volebním období byl jeden z jeho nejkontroverznějších kroků ten, že si do Nejvyššího soudu nasadil „svoje lidi“. Nahradil tak vyvážený hlas hlasem republikánským, respektive hlasem MAGA (Make America Great Again, Trumpova politika a „kult osobnosti“). To, jak se ukázalo, mu přišlo vhod, když mu minulý rok soud udělil v podstatě absolutní imunitu (viz. *Trump v. United States*). Politologové předpokládají, že v tomto volebním období odejdou další tři soudci do důchodu. Jestli se tak skutečně stane, utvrdí to ještě víc Trumpovu kontrolu nad justicí.

Další věc, která se týká vlády, je popsána v Trumpově plánu „Projekt 2025“. Týká se to čistek ve všech ministerstvech, vyhození by měli být všichni zaměstnanci, kteří se zúčastnili jakéhokoliv memoranda nebo školení na téma inkluzivity, rozmanitosti nebo rovnoprávnosti. Další bod tohoto plánu týkající se vlády je zrušení ministerstva školství a převedení jeho pravomocí prezidentovi. Avšak to se asi nestane. Pro tento tah je potřeba alespoň 60 senátorských hlasů, což se pro Trumpa stává obtížným, téměř nereálným cílem, protože nikdo kromě republikánů jeho návrh nepodpoří (po volbách je rozložení senátu 53 republikánů ku 47 demokratům).

Práva a svobody

Jedním z důležitých témat těchto voleb bylo právo na potrat. S výhrou Trumpa se očekává, že podle jeho slov a podle slov jeho viceprezidenta Jamese Vance začne platit federální zákaz potratů. Jak to chtějí dokázat? I přestože vyhráli neomezenou kontrolu nad vládou, federální zákaz republikánům přes kongres pravděpodobně neprojde. Jak je tedy zakázou a proč nejsou chráněny?

Celostátní právo na potrat bylo do června roku 2022 chráněno rozhodnutím Nejvyššího soudu (tzv. Roe v. Wade). Ovšem v červnu toho roku Nejvyšší soud toto rozhodnutí zrušil, a tím dal otázku potratů do rukou jednotlivých států. Když je ale tato otázka v rukou lokálních vlád, jak je chtějí zakázat? Varianta, která nejspíš nastane, je ta, že Trumpova administrace bude vyžadovat dodržování Comstockova zákona z roku 1873, k čemuž nepotřebuje souhlas žádného orgánu. Tento zákon mimo jiné zakazuje posílat poštou (resp. distribuovat) „jakékoliv předměty nebo věci navržené nebo určené k provedení potratu“. Dodržování této věty by v podstatě znamenalo zákaz potratů, protože by se nikdo nedostal k pomůckám na jeho provedení.

Další svoboda, která je v ohrožení, jsou práva lidí patřící do LGBT komunity. V Projektu 2025, je popsán zákaz používání slov „spojených“ s touto komunitou a stejně tak i zákaz sebevyjadřování těchto lidí. Mimo jiné se v tomto dokumentu nachází i návrh na zákaz zdravotních operací, které by sloužili ke změně pohlaví.

Něco, o čem můžeme zatím jen diskutovat, jsou práva opozice. Trump opakovaně řekl že „vnitřní nepřítel“ je největší hrozba Ameriky. Nemůžeme s jistotou říct, koho tím myslel, ale pokud myslel opozici, její práva by mohla být intenzivně omezena

Geopolitika

Blízký východ, Ukrajina, hrozba Ruska a Číny. Všechny tyto problémy řešíme nejenom my, ale i USA. Jak bude vypadat Trumpova zahraniční politika?

Začněme situací na Blízkém východě. Předpokládá se, že Trump nechá situaci se vyvíjet bez jeho vlivu. Zároveň ale Trump slíbil, že se pokusí válku na Blízkém východě ukončit co nejdřív, co z toho plyne? To můžeme jen hádat.

Dalším důležitým bodem v zahraniční politice USA je válka na Ukrajině. Největší Trumpův slib byl, že válku ukončí. I přes jeho sliby se mu to nejspíš nepodaří. Jeho ruský protějšek již stihl zastavení války odmítnout a slíbit, že Rusko bude požadovat všechny svoje dosavadní cíle. Ukrajinská vláda je na tom jinak. Volodymyr Zelenskyy prohlásil, že se bude snažit v příštím roce ukončit válku diplomaticky, a to i za pomoci Spojených států.

Trumpova politika ohledně Číny se moc nemění oproti jeho předchozímu období. Chce ji oslabit vyššími tarify a je připraven bránit Taiwan.

Nakonec se podíváme na pro nás asi nejdůležitější zahraniční politiku: NATO.

Už minulé volební období hleděl Trump na NATO kriticky. Kritizoval především to, že USA platí nejvíc ze všech a že členové nedodržují slíbené 2 % HDP na obranu. Podle jeho poradců nechybělo mnoho, aby USA z aliance vystoupila. Od té doby se věci trochu změnilo. Americký kongres přijal zákon, který zakazuje jakémukoliv prezidentovi úplně vystoupit z NATO. V čem to Trumpovi zabrání, když ovládá i kongres? I když republikáni v obou komorách parlamentu převahu mají, není velká, a protože ne všichni republikáni stojí s Trumpem za jedno, kongres by toto rozhodnutí spíše nepotvrdil. Co se ale může stát, je situace, kdy Trump vystoupí „neúplně“, například tím, že odřekne obranu států, které nedodržují peněžní závazky, anebo tím, že bude požadovat dodatečný poplatek za ochranu od USA. Jedno z dalších možných rozhodnutí spočívá v tom, že Amerika stáhne svoje vojáky ze základen v Evropě. Všechna tato rozhodnutí by pro ni měla nezměřitelné následky, protože nemá prostředky k tomu, aby vyplnila takzvané „díry“, které by stáhnutí amerických vojáků způsobilo.

Na závěr bych tento článek ukončil tím, že si myslím, že Trumpovo druhé období nebude tak chaotické jako to první, i přestože je pořád stejně nepředvídatelný, tentokrát se obklopil lidmi, kteří mají jasnou vidinu toho, co chtějí z USA udělat – stát, kde vládne především prezident. Určitě to bude pro USA jakož i pro celý západní svět náročné období, můžeme snad doufat v to, že Trump dostane svých slibů a alespoň se pokusí zastavit probíhající války, a že se vypořádá s „osou zla“.

"ARE YOU LISTENING TO ME?"

KYSLYTSKA SOFI

Of all the gifts that life has given,
listening to the world was the best.

I listened to people, both kind and evil,
and found barely anywhere a place to rest.

But you – only you – every word of yours I heeded so vigilant,
I listened carefully, letting no escape.

I listened... I listened with my heart, but do you listen to me?

Hey, sky, do you hear me when I exalt your stars?
When I sing to you, gazing up through the clouds?

Do you hear me, sea?
You warm the soul with your gentle lapping.
Your waves turn stones to sand.
Leaving no chance for storm to expand.
I love your waters, so deep and blue,
in your embrace, I'd melt into you.

Do you hear me, forest,
when I whisper my grand devotion?
When you raise the plants that new in motion?
Will you accept my heartfelt grace
when I glorify your sylvan space?

I've lived a life as a heedful miss,
bound, never free.
But now, beyond the great time frame,
I doubt I had a good reason for this.
Are you listening to me?

SMRT DEMOKRACIE, ANEB VZPOMÍNKA NA BUDOUCNOST

JONÁŠ CHALUPA

Demokracie. Věc tak křehká a zranitelná, přesto ji mnozí z nás berou jako samozřejmost. Jako něco, o čem nepřemýšlíme. Avšak historie nám dokazuje, že to tak není, ukazuje nám příklady, kdy zdemokracie vzešla diktatura, kdy lid ztratil svůj hlas, kdy propadl opresi, ale jak to tak vypadá, my jsme nepoučitelní.

Politici, média, ostatní státy – všichni se snaží ovlivňovat demokracii, snaží se ji položit na kolena a zabít ji. Ve světě plném dezinformací, může člověk věřit demokracii? Může člověk věřit, že poražený přijme prohru? Snaží se nám vzít naději. Vzít nám sílu a spravedlnost.

Demokracie neumírá vzáří reflektorů, demokracie umírá, když vní ztratíme víru. Demokracie zemře tehdy, když přestaneme volit a když se podrobíme vládě jiných. Dokud bude existovat byť jen jediný člověk, který bojuje a věří v demokracii a spravedlnost, demokracie nemá šanci zahynout. Musíme za ni bojovat, za náš hlas, za naši svobodu, nesmíme ji brát jako jistotu. A dokud bojujeme, světlo demokracie září silněji než tisíc sluncí.

NASLOUCHÁM TI OČIMA

HÉLIANTHE

Píšu, aby mě poslouchaly aspoň moje vlastní ruce,
puká mi srdce,
pomoz mi (topím se),
naslouchej mi (zblázním se).

Mluvím k nikomu,
a čekám hlasy.
Všude to ohluchlo,
a přece sama sebe neslyším (asi).

Mluvím k němu nebo k ní,
s domněnkou, že mě pochopí.
Stejně jako chápeme hvězdy,
beze slov, ve tmě, v opojení.

Přemýšlím, jak asi vypadá pochopení.
Sedí proti mně.
Nemá(me) slov.
Strach ze slov vyslovení.

Po-slou-cháš-mě...?
Z okna na nás kouká sníh a zima,
odpovídá očima;
a je to něco mezi něhou/nech mě být (s) sebou/slibuju/strachy odejdou.

Kouká, bez duše.
Já jí, do duše.
Z oblak padá tající peří (sněží),
její oči mi věří.

Tak jí šeptám básně do uší.
A vzkazy píšu do sněhu tuší.
Čekám, až mě uslyší,
až spolu budeme mlčet.

Neb až spolu poprvé smlčíme.
Poslouchat se naučíme.
Sebe (navzájem).
A o to já už dlouho zájem měl.

Tak posloucháš mě? (ptá se)
Jsem tu přítomně. (zdá se)
Odpovídám očima.
A je to něco mezi touhou/mnou/a tebou.

NESNÁŠÍM, JAK ZNÍ MOJE SLOVA

NELLA HLEBOVÁ

Nesnáším, jak zní moje slova.

...

Ani po jednom z mých úspěchů se mi nikdy nechtělo tak žít jako umřít trapností.

...

Posloucháš mě? Ptám se vždy sama sebe, i přestože už dávno znám odpověď. Poslouchat fascinující zpěv jarních ptáků bylo vždy mnohem snazší než naslouchat sobě samé. Vždy bylo snazší uchýlit se k unikavé melodii obcházející mé lhostejné postavení k neodkladným otázkám méj vzkvétající mysli, jež bude překypovat přebytečnými myšlenkami až do mé smrti. Až do mé smrti bude přeplněna výčitkami a kusy roztržitého leporela přemítající můj život pozpátku. A stejně i přes to všechno je být nikým můj největší strach.

Každá barva méj tváře mi připadá tak křiklavá, zároveň však nechci, aby jediná z nich vybledla. Nechci zemřít s nenaplněným pocitem v srdci, že moje slova nebyla nikdy plně vyslyšena, avšak nenávidím, jak ten dlouhý vlak po sobě jdoucích písmen zní. Nenávidím své papírové myšlenky, přestože je považuji za smysl mého absurdního života. Absurdního jako tu pomíjivou radost, jež vždy tak spiklenecky prchá z mysli mé duše. Pokud ovšem moje duše nějakou mysl vůbec má. Není to jen ponurá emoce nesoucí všechny křivky méj povahy? Povahy nebo zkušeností? Zkušeností nebo vlivu mého okolí?

Ať už vypadá jakkoliv, nese známky prochozených bot malého života. Nese známky všech zbytečných pocitů, které se jednou budou jen rozplývat v prostoru ničeho. V prostoru, kde je slyšet i tikání těch nejtisších hodin. V prostoru takového klidu, který moje hlava nebude nikdy schopna dosáhnout. Nikdy se nedotkne těch zlatých paprsků vyrovnanosti a šedých kráterů jistoty. Nikdy se nepoloží na hladinu vody, aniž by se sama utopila. Nikdy se nenechá unášet volným větrem. Nikdy se neprojde po vrtkavém mostě. Vždycky bude mít nabitou pistol proti sobě. Vždy bude stát na stole soprátkou kolem krku. Vždy se bude sama omezovat a stát na kraji útesu. Vždy kolem sebe bude práskat bičem. Vždy se bude bodat ostrým střepem minulosti. Vždy se bude věznit před novým schodištěm. Vždy bude stát před zavřenými dveřmi, jež nikdy neotevře.

Jakkoliv se moje duše během svých živých let ještě promění, tak jednou odejde ze světa. Proto pocítila hlubokou bolest zlomeného květu, když zjistila, že není možné zemřít jako bílý, zcela neponičený květ. Dostala strach, a tak po jedné nepatrné chybě, jednom malém poškození, sama zničila nedokonalé květenství, jež odráželo rysy vlivu vnějšího prostředí. Teď už na ní není charismatického nic. Ani jeden z nedostatků už vůbec nic neznamena. Zpanikařila a celé kouzlo stárnutí zničila vlastní drogou – strachem.

Se stonkem plným trnů se jen dál ohýbá v melancholickém větru. Tíše křičí vsilném dešti a pláče vranní rose. Čeká, až upadne jí poslední kvítek. Napůl smířená se svým osudem čeká na vysvobození. Zahořklá vlastní chybou zahodila vše, co ji mohlo zachránit. V nenávratných chvílích se beznadějně utápí vděsivém momentu úzkosti. Za její zvadlost viní vše kolem sebe, jen vždy zapomíná ptát se: a co já? Toxická povadá sama uprostřed širého pole. Všechny ostatní nakazila svým jedem. A stále se diví, proč jí tak její nakažlivost vyčítají. Posloucháš mě vůbec? Ptaly se vždy ostatní květiny. Zatvrzele vždy zavrtěla hlavou.

Otázek ohledně duše je spousta a jaká doopravdy je, nevím. Ani nevím, kdo by mohl vědět. Jen vím, že jsem zase odbočila od tématu svými složitě kombinovanými slovy. Taky vím, že čehokoliv, co v životě dosáhnu, mi po čase bude připadat tak hloupé, až to vlastně znehodnocuje každé mé slovo, což tak působit nemá, ale působí. Každá má věta, každý můj verš, který kdy ozvučí jakoukoliv místnost, se mi bude zdát zvláštní a vždy budu chtít zmizet z veškerých koutů světa. Jako člověk i jako obyčejná abstraktní bytost. Ale i tak se stále ptám sama sebe: *posloucháš mě?*

KRÁM SVOBODY

ONDŘEJ BĚTÍK

*Text vznikl v rámci semináře zeměpisu,
kde tématem práce bylo: Totalitní režimy – cena mé svobody.*

Večer, vstoupiv do krámu,
hledaje kousek volnosti,
zřím jen prázdného regálu,
v něm okousané kosti.

Tak mířím směrem z krámu ven,
kdo zbaví mě té bolesti?
Ježíš či Alláh s Perunem?
Křečovitě svírám pěsti.

Pak čelo vztyčím, na mou věru,
nevěřím, však je to tak.
Všude všechno, co si přeju,
já nemusel nic udělat.

Ten svět mě ihned zarmoutil
a já čelil otázce,
kdo všechno štěstí zakoupil
a otevřel dveře lásce.

Tak znám cenu své svobody,
mě nestála žádných sil.
Někdo z předešlé řady
statečným dárcem mi byl.

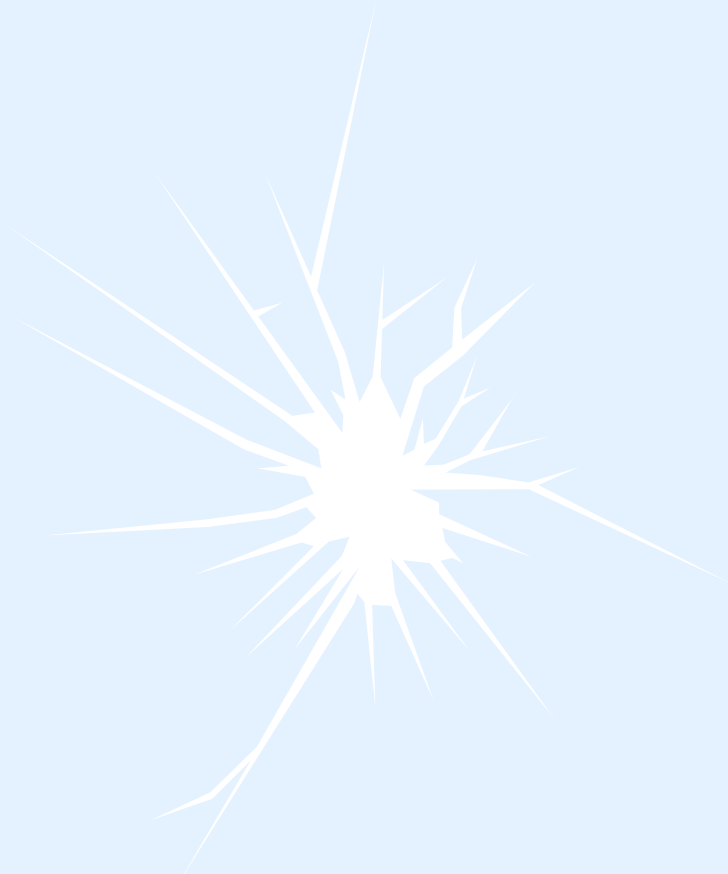

A.K.

TIME

BB

No matter how much you wish to, or try to, you can't stop time. No matter how much you hold on by still wearing the jewelery you haven't taken off since then, keeping in touch with friends you used to speak to back then, not wanting to cut your hair. You can try whatever, but it won't change anything. Time will keep going at the same speed, in the same direction. Forward. It's scary when you're stuck, when you want to stay back there but you're being dragged further and further away. But in other times and situations, you can find comfort in it. Time's a constant, and like with any other constant, you can always count on it. No matter what you have to go through, an hour will always be an hour, not a minute longer. A day will always be 24 hours and in 24 hours, it'll be over. Yet sometimes, a week feels like a lifetime and then months go by, and you still feel the same you felt that first morning. Time's a funny thing. So important to us, yet so irrelevant.

VOKATIV

VULPES MACROTIS

Křičím hluboko do nicoty,
křičím, ale nikdo mě neuslyší,
přesto dál křičím, křičím do němoty.

Slova ve tmě se ztrácí,
slova, věty i hlásky,
navěky v nicotě mizí,
ty tajemné jazyka známky.

Nakonec snad ohluchnu,
pohlčen zvukem ticha,
ze samého údivu oslepnu,
zabit temnotou světla.

VTEŘINA

PETR BARTOŠ

Slyšíš mě? Posloucháš mě?
Cítíš mou přítomnost,
však nevidíš mě.

Utíkal nám čas,
zkoušel jsem čekat na tebe,
ale ty už nezastihlas mě.

Modrá, červený a hlasitý hukot,
otázka jediné vteřiny,
o tvého milého připravili tě.

Není to tvá vina,
já počkám na tebe,
A znovu v ráji políbím tě

ZATMĚNÍ

TA OSOBA

Určitě jste si někdy říkali, jestli vás ten člověk na druhé straně poslouchá. Jestli vnímá vaše sdělení, vaši snahu, vaši bolest. Když už se tedy odhodláte se ho na to ošemetné téma zeptat, samozřejmě vám všechno odkývá, a dokonce se vám i omluví. Vidíte? Nebyl důvod se strachovat, přeci jenom je to racionálně uvažující osoba scity. Oddychnete si, a pak se mu omluvíte. Vy jste přeci kvůli své podezřívavosti málem zničili váš vztah. Byla to přeci vaše vina, vy jste měli takový pocit.

Až na to, že vůbec, a vy to moc dobře víte. Někde hluboko v kobce obehnáno tmavě modrou skálou útěchy leží vaše podezření, že něco není v pořádku. Sami jste ho tam uvrhli a ono se někdy snad i snaží dostat ven. Vždyť jste mu přeci řekli, že to není pravda, že není potřeba se stresovat a posadili ho na nejbližší let sdojmem, že nebude potřeba.

Vy se tedy spokojeně vracíte do starých kolejí, podezření jste poslali na dovolenou a na řeči ostatních nedáte. Přeci vás nějaké kecy nemůžou připravit o tak úžasnou osobu, která se vám omluví za své chyby, když se za ty samé omluvíte taky a vezmete je na sebe. No není to krásné? Bát se vyslovit vlastní názor, protože nechcete začít válku slov. Poslouchat, jak vás někdo pod rouškou přátelství uráží způsobem, který vám drtí kosti na tak malinké kousky, že každou chvíli znepozornosti na jeden našlápnete, a do duše hází granáty, jejichž výbuch zastíní všechno zlé, co se právě odehrává nahoře. Není krásné, že vás donutí vaše přátele pohřbít ze strachu, že by přišli o hlavy nebo se stali krmením pro jaguáry?

Izolovat kořist a zařídit, aby měla pocit, že jen tady má bezpečné prostředí. To ji ale kousek po kousku rozkládá, trhá nehty a zabodává je do očí, rve maso od kostí stakovou vervou, že krev potřísní kolemjdoucí. Provrtává se jako červ do její hlavy, kde pozře všechno odhodlání, všechnu naději a zanechá jenom strach a úzkost. Kde ji kyslík dusí rychleji než kdekoliv jinde.

I přes to všechno se mu snažíte pomoci. I když vám tohle všechno udělal. On se přeci cítí špatně, nezáleží na tom, co cítíte vy. Vy se sice plazíte kmřížím vězení, protože se na chůzi nezmůžete. Chcete skočit z toho útesu, co je na druhé straně cely, ale on přeci brečí. Nechcete, aby se cítil špatně, i když vy kvůli němu brečíte každé odpoledne. Proto za ním dojdete a podáte mu, jako už několikrát předtím, pomocnou ruku. Tu, kterou vám nikdy nepodal. A tak vám čím dál víc přitahuje vodítko. Svazuje vás řetězy svého smutku a trápení. A vy se necháte. Pro to, co jste vybudovali. Ze strachu, že až se vrhnete z toho útesu a skočíte do neodolatelné temnoty, nebude nikdo, kdo by vás chytil.

POSLOUCHÁŠ SE ?

ANETA NEPRAŠOVÁ

Tak jako mraky mají se mračit
a vodní hladina má se čeřit,
tak oči mají dobře vidět
a lesy mají borovicemi vonět.

Tak přesně tak, já mám psát,
Budu, kterou budu. (jsem, kterou jsem)
Budu psát, dokud budu.
Budu sebe poslouchat.

Tak jako sluneční paprsky mají spálit,
tak se lásky mají vzdálit
a přesně tak, jako mám sebou být,
tak přesně tak se sebou musím žít.

A jako půda má se rozpadat,
a jak led má chladem hřát,
tak přesně tak se chci odvážně bát
a životem chci pomalu spěchat.

A jak areté květiny je vonět,
tak areté srdce bylo plát.
A mou areté nebylo se vzdát.
Areté jsem objevila, až když jsem začala poslouchat.

Přírodu.

Tělo.

Mysl.

Sebe.

A tak možná, areté Anety,
byly všechny mnou slyšený aspekty.
Psát, vidět, hřát.
Vody čeřit, pálit a v srdci plát.

Areté = dokonalost; zdatnost duše k moudrosti a spravedlivosti

POSLOUCHÁŠ MĚ JEŠTĚ?

RUDÝ DÁBLÍK

„...Hej, posloucháš mě ještě?“ zeptal se mě. Bylo mi hloupé mu říct, že ne. Že posledních patnáct minut jen kývám hlavou a předstírám zájem. Není to jeho vina, neudržím pozornost nad ničím. Nemůžu. A možná nechci, kdo ví. A on mě zná. On ví. Chápe to. Tedy doufám.

Loučíme se a jdeme si každý po svém. Noc je klidná. Závidím jí. V hlavě mám chaos. Hluk. Myšlenky, otázky, bez ladu a skladu. Víří se a nedají pokoj. Ale co se týče odpovědí, ticho. Přišerné, znepokojivé, stresující ticho. Takové to vždy nebylo.

Bývala jsem divoká. Pro některé až moc. Prý impulzivní. Nevladatelná. Destruktivní. Ne. Byla jsem jak vítr, nezkrotná, silná, s ohněm v duši. Nepochopitelná. Chaos byl klid a klid byl chaos. Vše, co jsem uměla, byla rychlost. Život měl šťávu a člověk ho žil každý den. Stálo za to ho žít. Stálo za to žít.

Život mi ale nasadil z pravidel okovy a kolem krku čas upletl oprátku. Z rudé záplavy měl být plamínek svíčky, z vichru jarní vánek. A tehdy to přišlo. Možná postupně a možná náhle. Klid. Klid duše, klid v hlavě, klid života. Do té doby tak nepřirozený, přesto příjemný. Opojný. Povznášející. A ruku v ruce jistota. Sama se sebou a se vším jiným.

Možná přišla víra. Ne v nic konkrétního. Ne v utkvělé náboženské představy. Víra v něco většího. Víra v dobro, pravdu a lásku. Najednou jsem nebyla sama, něco stálo při mně, něco mě poslouchalo. Chaos dostal rámeček, otázky odpovědi, život smysl. Já další šanci.

Je nefér, co ulétá bez křídel. A tohle vše uletělo. Postupně, plíživě. Jako nemoc. Možná to něco onemocnělo. Začalo to nevinně. Nezodpovězená otázka, chvilka neklidu. Ale pak to zemřelo. Už nevím proč, nechci to vědět. Zamotaná cesta, bezesné noci. Beznaděj. Tupá a svazující.

Zpět do chaosu. Ne do toho příjemného, divokého. Do chaosu svázaného tichem. Do svíravé svobody. Do tichého křiku o pomoc. Do volného pádu.

Jsem na pomezí dvou sil. Jsem v rozpadu. Stojím tu pod pouliční lampou. Začíná pršet. Je zima. Padá poslední list ze stromu. Dívám se k nebi. „Posloucháš mě ještě?“ a vyklouzlo mi z úst...

HLAS

RUDÝ ĎÁBLÍK

Posloucháte mě?

Jste má ruka i hlas.

Stále slýchám o vodě, proč víno vidím zas?

Posloucháte mě?

Máte v rukou svobodu.

Ale s utrženým uchem
dál chodíte pro vodu.

Posloucháte mě?

Opěvujete zbraně sílu.

Slova naše rozumná?

Spíš dát ruce k dílu.

Posloucháte mě?

Slibů mraky nad námi.

Ale neprší a neprší,
jen beznaděje tsunami.

Posloucháte mě?

Význam ztracen v překladu.

Vašich slov proud
protrhl nenávisti přehradu.

Neposloucháte mě.

Naděje odešla i s rozumem.

My toužíme po vodě
a dáváte nám kolu s rumem.

Slepý básník píše rýmy

lépe nežli někdo jiný.

Básník němý, ten se děsí,

oprátka už nad ním visí.

Kde jen my to žijeme...

SVATÝ AMBROŽ
„Nikdo
neposlouchá lépe
nežli ten, kdo
poslouchá z
lásky.“

Publikováno studenty Gymnázia Jiřího Ortena © 2024
Jaselská 932, Kutná Hora, 28401, Česká republika
Titulní strana: Aneta Hejdová
Logo: Monika Sladká
Ilustrace: M. Olivová, S. Bourková, A. Kolovecká
Korektura: Tomáš Kováč
Design: Aneta Neprašová
Editace a formátování: Anežka Holá, Michaela Olivová

sleduj nás!

orto_gjo
gjo_kh

Gymnázium
Jiřího Ortena

OrTo_GJO